Pamięć/Zachor 2026 – wspólne upamiętnienie ofiar KL Plaszow

2026-05-14

Już dziś, 14 maja, na terenie miejsca pamięci KL Plaszow odbędzie się spotkanie Pamięć/Zachor, podczas którego będzie można wysłuchać słów więźniów obozu – najważniejszego świadectwa, jakie zostało po wydarzeniach, które rozegrały się w tym miejscu.

Tegoroczne wydarzenie Pamięć/Zachor odbędzie się dziś o godz. 16.00.

W trakcie spotkania będziemy wspominać jedno z najtragiczniejszych wydarzeń w historii obozu, kiedy to w wyniku tzw. „apelu zdrowotnego” ok. 1,5 tys. żydowskich więźniów – w tym blisko 300 dzieci – deportowano z KL Plaszow do KL Auschwitz, gdzie niemal wszyscy zostali zamordowani.

Jak co roku mieszkanki i mieszkańcy Krakowa mogli włączyć się w upamiętnienie poprzez odczytanie krótkich relacji ocalałych. Zgłoszenia zbierane były do 10 maja.

Program wydarzenia:

- godz. 16.00 – spotkanie z autorami wystawy fotograficznej „Ślady niepamięci”, którą przygotowała grupa uczniów ze szkół CosinusYoung Art z Krakowa i Katowic. Autorką i koordynatorką projektu jest Justyna Zarzecka, kierowniczka szkół CosinusYoung w Krakowie
- godz. 17.00 – wspólne przejście na obszar miejsca pamięci i odczytanie słów więźniów KL Plaszow, miejsce: okolice baraku Kinderheimu
- ok. godz. 18.00 – oprowadzanie po terenie miejsca pamięci dla wszystkich zainteresowanych uczestników
- po odczytaniu relacji więźniów KL Plaszow – uczestnicy otrzymają kamienie, które będą mogli złożyć w dowolnym miejscu na terenie dawnego obozu Plaszow. Kamienie w symbolice żydowskiej są wyrazem szacunku, troski i pamięci o tych, których nie ma już wśród nas.

Tło historyczne:

Od wiosny 1944 r. KL Plaszow zaczął pełnić rolę obozu przejściowego, do którego trafiali Żydzi z likwidowanych obozów, zlokalizowanych na wschodnich obszarach okupowanej Polski. Do obozu przywieziono także Żydówki z Węgier, które docelowo miały zostać wysłane do KL Auschwitz.

Aby zrobić miejsce dla nowych więźniów 7 maja 1944 r. w KL Plaszow odbył się tzw. apel zdrowotny – selekcja przeprowadzona na więźniach żydowskich przez władze i lekarzy obozowych. Na podstawie cech wyglądu fizycznego oceniano predyspozycję do pracy. Na sporządzonych listach zapisywano numery wyselekcjonowanych osób.

Tydzień później, 14 maja 1944 r. podczas kolejnego apelu odczytano numery wskazanych uprzednio osób. Do transportu przeznaczono ok. 1,5 tys. więźniów, w tym grupę ok. 300 dzieci poniżej 10 roku życia. Najmłodsi przebywali na terenie obozu w specjalnie wydzielonym baraku tzw. Kinderheimie, który tego dnia został zlikwidowany. Selekcję przetrwało około 30 dzieci, które od tego momentu

przebywały w ukryciu, aż do czasu likwidacji KL Plaszow.

Rozpacz rodziców, którzy tego dnia utracili swoje dzieci to jedna z najtragiczniejszych opowieści zawartych w relacjach ocalałych.

Celem apelu zdrowotnego i przeprowadzonej selekcji było zwolnienie miejsca dla tymczasowego transportu z Żydówkami węgierskimi.

Więcej informacji na stronie internetowej **plaszow.org**.